

Revitalizace kostela sv. Jakuba Většího v Poličce s rodnou světničkou Bohuslava Martinů

INVESTOR:

**Římskokatolická farnost – děkanství Polička
Náměstí Bohuslava Martinů 1, 572 01 Polička**

SO 05 Restaurování dřevěných prvků v interiéru

RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM DŘEVĚNÉHO MOBILIÁŘE KOSTELA

Únor 2016

Jiří Věneček

Restaurování uměleckořemeslných truhlářských prací, uměleckořemeslného mobiliáře ze dřeva včetně intarzií, povoleno Ministerstvem kultury ČR

Jiráskova 10, 570 01 Litomyšl

tel.: 603300360

e-mail: venecek@razdva.cz

RESTAURÁTORSKÝ PRŮZKUM DŘEVĚNÉHO MOBILIÁŘE KOSTELA

Kostel sv. Jakuba Většího, Polička

- rejstříkové číslo památky v ÚSKP ČR : 31838/6 - 3248

Zadavatel: Římskokatolická farnost děkanství Polička, Náměstí Bohuslava Martinů 1
572 01 Polička

Kostel sv. Jakuba Většího, Polička

Kostel sv. Jakuba Většího se nachází v centrální historické památkově chráněné zóně města Poličky na náměstí Bohuslava Martinů. V roce 2010 byl kostel prohlášen Národní kulturní památkou pod rejstříkovým číslem 31838/6 – 3248

Novogotický děkanský kostel sv. Jakuba Většího byl postaven v letech 1853 – 1865 Fr. Schmoranzem st. podle upraveného projektu A. Wacha na místě starého chrámu poškozeného požárem města v roce 1845. Stavitel Franz Schmoranz starší (1814 – 1902) nechal strhnout všechny dochované konstrukce a využil snad jen patu polygonálního kněžiště hlavní lodi. Základní kámen byl svěcen 14. července 1853 a stavba byla dokončena osazením kytky fiály vpravo od hlavního vchodu 5. října 1863. Kostel byl vysvěcen na den sv. Jakuba Většího 30. července 1865. Posvěcení novostavby bylo spojeno s oslavou šestistého výročí Poličky.

Popis:

Mobiliář kostela se sestává z hlavního oltáře se sochou sv. Jakuba Většího apoštola od V. Levého z kararského mramoru a obrazy zemských patronů od J. V. Hellicha. Postranní oltáře jsou zasvěceny sv. Josefu (v severní boční lodi s obrazem W. Kandlera) a P. Marii (v jižní boční lodi ve východním, plnou zdí odděleném poli s obrazem J. V. Hellicha). Kazatelna přístupná ze sakristie je zdobená reliéfními deskami od V. Levého. Chórové lavice s letopočty 1864 (na epištolní straně) a 1865 (na evangelijní straně), dvě řady lavic v lodi, lavice na emporách pocházejí stejně jako křtitelnice v jižní boční lodi a kropenky v podvěží z doby stavby kostela. Byly zhotoveny podle návrhů Fr. Schmoranze st. Dodatečně byl po dokončení kostela realizován Schmoranzův návrh oltáře v kapli Božího hrobu. V podkruchtí jsou od roku 1932 umístěna barokní sousoší Piety a Krista loučícího se s P. Marií z původního kostela. Jednotlivé části mobiliáře kostela jsou v jednotném stylu v novogotickém slohu, všechny jsou z dubového dřeva a povrchová úprava je přiměřena do středně hnědého odstínu a lakována bezbarvým lakem.

Jednotlivé části mobiliáře:

(1)Lavice jsou v hlavní lodi a v obou bočních lodích. Jednotlivé lavice jsou v několika řadách usazeny na pevných deskách a jsou na čelních, bočních a zadních stranách zdobeny reliéfními řezbami v novogotickém slohu. V hlavní lodi jsou tyto Sestavy lavic o rozměrech:

2x 3,9x6,6x1,15m, 2x 3,9x3,8x1,15 a 2x 1,2x2,9x1,15. V severní lodi je Sestava lavic o rozměru: 3,3x1,73x1,15m. V jižní lodi je Sestava lavic o rozměru: 5,45x2,9x1,15m. U zadních stěn jižní a severní lodi jsou dvě samostatné lavice o rozměrech: 2,82x0,82x1,35m

V bočních lodích jsou dvě **(2)zpovědnice**. Zpovědnice je tvořena ústředním uzavřeným prostorem s vrchní stříškou a ve spodní třetině s malými dvířky. V bocích je místo na klečení, částečně chráněné deskami. Zpovědnice jsou po celém obvodu zdobeny reliéfními řezbami v novogotickém slohu a jsou usazeny na pevných deskách. Rozměry zpovědnic jsou: 2x 2,8x2,6x1,05m.

V bočních lodích jsou také dvojce **(3)zádveří**. Zádveří mají pětistranný půdorys a jsou tvořeny rámovou konstrukcí s vloženými dveřmi v bocích a v přední straně. Ve vrchní části zádveří tvoří okna s barevnými vitrážemi. Vitráže jsou i ve všech dveřích. Zádveří jsou zdobena po obvodu reliéfními řezbami v novogotickém slohu. Rozměry zádveří jsou:

2x 0,95x5,3+1,1x5,3+1,55x5,3+1,1x5,3+0,95x5,3m.

Zádveří u hlavního vchodu trojstranný půdorys a je tvořen rámovou konstrukcí s vloženými dveřmi v bocích a v přední straně. Ve vrchní části zádveří jsou okna s barevnými vitrážemi. Vitráže jsou i ve všech dveřích. Zádveří je zdobeno po obvodu reliéfními řezbami v novogotickém slohu.

Rozměry zádveří jsou: 1,3x5,3+2,7x5,3+1,3x5,3m.

V presbyteriu jsou dvě **(4)chórové lavice**. Jednotlivě jsou lavice uzavřené konstrukce se sezením ve dvou řadách za sebou. Jednotlivé lavice jsou usazeny na pevných deskách a jsou na čelních, bočních a zadních stranách bohatě zdobeny reliéfními řezbami v novogotickém slohu. Rozměry jednotlivých lavic jsou: 2x 5,0x2,2x2,7m.

V presbyteriu je také **(5)obětní stůl** obdélníkového půdorysu. Po obvodu je tvořen rámovými konstrukcemi s výplněmi, které jsou zdobeny profilováním a ve výplních reliéfními řezbami s náboženskými motivy. Rozměry obětního stolu jsou: 2,0x1,0x1,0m.

Dále jsou v presbyteriu dvě volně usazené nízké **(6)zábradlí**. Zábradlí jsou rámové konstrukce s výplněmi, kde jsou v jednotlivých výplních vyřezané motivy okenních kružeb. Rozměry zábradlí jsou: 3,95x0,77x0,28m.

Také je zde **(7)čtecí pultík** rámové konstrukce s výplněmi, kde jsou v jednotlivých výplních vyřezané motivy okenních kružeb. Rozměry pultíku jsou: 1,27x0,65m.

(8)Čalouněné křeslo a dvě taburetky v prostoru presbytáře. Křeslo je bohatě zdobeno řezbami s motivy lvích hlav a je v novogotickém stylu. Křeslo má čalouněné područky a má vysoký čalouněný opěrák. Čalounění tvoří tmavě červený samet a je lemováno ozdobnými bílými hřebíky. Rozměry křesla jsou 0,9x0,65x2,18m. Dvě taburetky jsou obdélníkového půdorysu jsou bohatě zdobeny řezbami v novogotickém stylu. Čalounění tvoří tmavě červený samet a je lemováno ozdobnými bílými hřebíky. Rozměry křesla jsou 0,46x0,4x0,5m.

(11)Skříň na zpěvníky je v prostoru za hlavním oltářem. Obdélníková skříň je s prohnutou vrchní částí zdobenou řezbami. Přední dveře jsou rámové konstrukce s vloženou výplní. Uvnitř skříně jsou tři police na zpěvníky. Celá skříňka je fládrována světle hnědým fládrem. Rozměry skřínky jsou: 0,47x0,77x1,75m.

Před všemi třemi oltáři jsou na podlaze dřevěné **(14)kazetové podlahy**. Rozměry podlahy před hlavním oltářem: 3,92x0,92m, rozměry podlahy před bočními oltáři: 2x 2,27x1,01m

V sakristii jsou tři šatní skříně a jeden dlouhý stůl s nástavcem. Největší **(15)šatní skříň** je rámové konstrukce s vloženými výplněmi a sdružená do čtyř oddělení s osmi dveřmi. Středně velká

(16)**šatní skříň** je rámové konstrukce s vloženými výplněmi a sdružená do dvou oddělení se čtyřmi dveřmi. Malá jednoduchá jedno dveřová (17)**skříň** je rámové konstrukce s vloženými výplněmi. (18)**Dlouhý stůl** je ve spodní části členěn do čtyř oddílů s šesti dveřmi, na vrchní masivní desce je vystavěn nástavec rozdělený do sedmi oddílů s dvanácti dveřmi. Součástí nástavce je i jedenáct malých zásuvek. (19)**Zadní dveře od kazatelny** jsou v levém rohu sakristie v prostoru nad dlouhým stolem. Dveře jsou dvoukřídlé, rámové konstrukce s vloženými výplněmi. Rám dveří je tvořen rámem s profilováním. Materiál všech skříní, dlouhého stolu i dveří je masivní dub a jednotlivé kusy jsou na čelních a bočních stranách bohatě zdobeny profilovými lištami a reliéfními řezbami v novogotickém slohu. Rozměry největší šatní skříně jsou: 4,4x2,5x0,8m, rozměry středně velké skříně jsou: 2,3x2,1x0,5m, rozměry malé skříně jsou: 2,2x0,95x0,8m, rozměry velkého stolu s nástavcem jsou: 4,8x2,45x0,9m a rozměry dveří jsou: 0,9x2,2m

Dále je zde (21)**klekátko** s dvěma zásuvkami a očalouněným místem pro klečení. Klekátko je zdobeno reliéfními řezbami a pozlaceným nápisem v ústřední části. Rozměry klekátko jsou: 0,9x0,8x0,7m. Jsou zde také dva podstavce pod sochami. Jeden (22)**podstavec** je s základnou z pětibokého půdorysu s pětibokým sloupkem na který navazuje obdélníkový sokl. Podstavec je bohatě zdoben profilováním a různými reliéfními řezbami v novogotickém slohu. Rozměry podstavce jsou: 1,56x0,62x0,46m. Druhý (23)**podstavec** má obdélníkový půdorysový sokl s nástavcem z rámové konstrukce s výplněmi a vrchním soklem pro umístění sochy. Podstavec je po obvodech zdoben profilováním a reliéfními řezbou v přední ústřední výplni v novogotickém slohu. Rozměry podstavce jsou: 0,85x0,5x0,4m.

Dále jsou součástí restaurátorského průzkumu vnější i vnitřní dveře.

Všechny vnější dveře jsou z venkovní strany v celé ploše oplechované, průzkum se tedy bude u těchto dveří zabývat jen vnitřní částí dveří.

(26)**Hlavní vchodové dveře** jsou dvoukřídlé, mají obdélníkový tvar a jsou tvořené z vnitřní strany deskami složenými z širokých fošen. Desky jsou zpevněny osmi zapuštěnými příčnými svlaky na dveřích a ve spodní části širokým příčným prknem. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní kovanou zástrčí. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava z vnitřní strany je provedena světle hnědým fládrováním. Rozměry hlavních vchodových dveří jsou: 3,15x2,05m.

Dvoje (27a +27b)**boční dveře** jsou v prostoru zádveří v severní části kostela a naproti v jižní části. Dveře v jižní části jsou v prostoru zpovědní místnosti a jsou přístupné jen zvenku. Dveře jsou konstrukčně i rozměrově stejné. Dveře jsou dvoukřídlé, mají obdélníkový tvar s nadsvětlíkem trojúhelníkového zakončení a jsou tvořené z vnitřní strany deskami složenými z širokých fošen. Desky jsou zpevněny osmi zapuštěnými příčnými svlaky na dveřích a čtyřmi svlaky na nadsvětlíku. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní kovanou zástrčí. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava z vnitřní strany je provedena světle hnědým fládrováním. Rozměry obou bočních vchodových dveří jsou: 4,5x2,05m. Druhé (28)**boční dveře** jsou v prostoru sakristie v severní části kostela. Dveře jsou dvoukřídlé, mají obdélníkový tvar s nadsvětlíkem trojúhelníkového zakončení a jsou tvořené z vnitřní strany deskami složenými z širokých fošen. Desky jsou zpevněny osmi zapuštěnými příčnými svlaky na dveřích a dvěma svlaky na nadsvětlíku. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní kovanou zástrčí. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava z vnitřní strany je provedena světle hnědým fládrováním. Rozměry bočních vchodových dveří jsou: 3,6x1,62m.

První (29)**vnitřní dveře** jsou v prostoru zádveří u hlavního vchodu. Dveře na severní i jižní stranu

jsou tvarově i rozměrově stejné. Obě dveře jsou dvoukřídle, mají obdélníkový tvar s nadsvětlíkem trojúhelníkového zakončení. Dveře i nadsvětlíky mají rámové konstrukce s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami. Středem dveří a nadsvětlíku prochází půlkulatá klapačka. Stejná půlkulatá lišta je i v místě spojení dveří s nadsvětlíkem a vytváří tak s klapačkou tvar kříže. Dveře jsou zavěšeny na čtyřech kovaných závěsech, jsou opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní zástrčí. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 3,4x1,42m.

Další **(30)vnitřní dveře** jsou v prostoru presbytáře vedle chórových lavic a vedou do kaple na jižní stranu. Dveře jsou dvoukřídle, mají obdélníkový tvar s nadsvětlíkem trojúhelníkového zakončení. Dveře mají rámovou konstrukce s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami. Středem dveří prochází půlkulatá klapačka. Nadsvětlík je pokryt červenou látkou. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, jsou opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní zástrčí. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 3,2x1,38m.

Další **(31)vnitřní dveře** v prostoru presbytáře vedle chórových lavic vedou do sakristie. Dveře jsou dvoukřídle, mají obdélníkový tvar s nadsvětlíkem trojúhelníkového zakončení. Dveře mají rámovou konstrukce s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami ve tvaru okenních kružeb. Nadsvětlík je pokryt červenou látkou. Středem dveří prochází půlkulatá klapačka. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, jsou opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní zástrčí. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 3,2x1,34m.

Restaurátorský průzkum se také zabývá vstupními dveřmi na věž a dveřmi na severním i jižním ochozu a u varhan, dveřmi pod schody, dveřmi na věži a zábradlím na ochozu před varhany. Dále ještě historickou skříní na jižní oratoři.

(32)Vstupní dveře na věž jsou dvoukřídle mají obdélníkový tvar s nadsvětlíkem trojúhelníkového zakončení a jsou tvořené z vnitřní strany deskami složenými z širokých fošen. Desky jsou zpevněny šesti zapuštěnými příčnými svlaky na dveřích a třemi svlaky na nadsvětlíku. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní kovanou zástrčí. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava z vnitřní strany je provedena světle hnědým fládrováním. Rozměry bočních vchodových dveří jsou: 4,3x1,7m.

(33)Dveře vedoucí ze schodiště na severní ochoz jsou dvoukřídle, mají obdélníkový tvar v horních rozích jsou zakulacené. Nad dveřmi je malý nadsvětlík. Dveře i nadsvětlík mají rámovou konstrukci s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami. Středem dveří i nadsvětlíku prochází půlkulatá klapačka. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, jsou opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní zástrčí. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 2,25x1,35m a nadsvětlíku 0,7x0,35m.

(34)Dveře vedoucí z velkého severního ochozu na malý severní ochoz jsou dvoukřídle, mají obdélníkový tvar v horních rozích jsou zakulacené. Nad dveřmi je malý nadsvětlík. Dveře i nadsvětlík mají rámovou konstrukci s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami. Středem dveří i nadsvětlíku prochází půlkulatá klapačka. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, jsou opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní zástrčí. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 2,25x1,35m a nadsvětlíku 0,7x0,35m.

(35)Dveře vedoucí na malém severním ochozu do vedlejší místnosti jsou jednokřídle, mají

obdélníkový tvar v horních rozích jsou zakulacené. Nad dveřmi je malý nadsvětlík. Dveře mají rámovou konstrukci s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 2,1x1,2m.

První **(36)dveře u varhan** jsou jednokřídlé, rámové konstrukce s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním. Dveře jsou zavěšeny na dvou kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je smrkový masiv a povrchová úprava je bezbarvá lazura. Rozměry dveří jsou: 2,13x0,78m.

Druhé **(37)dveře u varhan** jsou jednokřídlé, rámové konstrukce s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním. Dveře jsou zavěšeny na dvou kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je smrkový masiv a povrchová úprava je bezbarvá lazura. Rozměry dveří jsou: 1,82x0,78m.

(38)Dveře vedoucí na jižní ochoz jsou dvoukřídlé, mají obdélníkový tvar v horních rozích jsou zakulacené. Nad dveřmi je malý nadsvětlík. Dveře i nadsvětlík mají rámovou konstrukci s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami. Středem dveří i nadsvětlíku prochází půlkulatá klapačka. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, jsou opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní zástrčí. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 2,25x1,35m a nadsvětlíku 0,7x0,35m

(39)Dveře vedoucí z velkého jižního ochozu na malý jižní ochoz jsou dvoukřídlé, mají obdélníkový tvar v horních rozích jsou zakulacené. Nad dveřmi je malý nadsvětlík. Dveře i nadsvětlík mají rámovou konstrukci s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami. Středem dveří i nadsvětlíku prochází půlkulatá klapačka. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech, jsou opatřeny krabicovým zámkem a zajištěny vrchní a spodní zástrčí. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 2,25x1,35m a nadsvětlíku 0,7x0,35m.

(40)Dveře vedoucí na malém jižním ochozu do vedlejší místnosti jsou jednokřídlé, mají obdélníkový tvar v horních rozích jsou zakulacené. Nad dveřmi je malý nadsvětlík. Dveře mají rámovou konstrukci s vloženými výplněmi, které jsou po obvodu zdobeny jemným profilováním s reliéfními řezbami. Dveře jsou zavěšeny na šesti kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je masivní dub a dveře jsou povrchově upraveny středně hnědou lazurou. Rozměry dveří jsou: 2,1x1,2m.

(41)Zábradlí na ochozu před varhany je z přední strany rámové konstrukce s výplněmi, kde jsou v jednotlivých výplních vyřezané motivy okenních kružeb. Na vrchní části je zábradlí tvořeno širokou zkosenou rovnou deskou. Materiál zábradlí je masivní dub a rozměry jsou: 9,5x0,6x0,4m.

(42a +42b)Vchodové dveře pod schodišti jsou z přední strany oplechované a z vnitřní strany je tvoří rovné desky zpevněné dvěma příčnými svlaky. Dveře jsou zavěšeny na dvou kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava z vnitřní strany je provedena světle hnědým fládrováním. Rozměry obou bočních vchodových dveří jsou: 2,02x0,9m.

(43a+43b)Dveře do komor na schodištích jsou tvořeny rovnými deskami zpevněnými z vnitřní strany třemi příčnými svlaky. Dveře jsou zavěšeny na dvou kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava z přední strany je provedena světle hnědým fládrováním, vnitřní část je bez povrchové úpravy. Rozměry obou bočních vchodových dveří jsou: 1,95x0,85m.

(44)Dveře vstup na věž jsou tvořeny rovnými deskami zpevněnými z vnitřní strany dvěma příčnými svlaky. Dveře jsou zavěšeny na dvou kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava je provedena bílou barvou. Rozměry dveří jsou: 1,05x2,05m.

(45)Volné dveře u zvonu jsou tvořeny rovnými deskami zpevněnými z vnitřní strany dvěma příčnými svlaky. Dveře jsou zavěšeny na dvou kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a nejsou povrchově upravené. Na dveřích se zachovalo několik historických zápisů. Rozměry dveří jsou: 1,0x2,0m.

(46)Vstupní dveře na ochoz věže jsou rámové konstrukce s vloženými výplněmi lemovanými profilováním. Dveře mají trojúhelníkový prosklený nadsvětlík. Dveře jsou zavěšeny na dvou kovaných závěsech a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava je provedena bílou barvou. Rozměry dveří jsou: 0,85x2,4m.

(47)Skříň na knihy na jižní oratoři je jednoduchá dvoukřídlá obdélníková skříň. Dveře jsou z rovných desek zpevněných příčnými svlaky a jsou opatřeny krabicovým zámkem. Uvnitř skříně jsou čtyři police rozdělené do několika polí. Nad dveřmi je černě malovaný nástavec se žlutým nápisem: ARCHIVUM VICARIALE DISTRICTUS POLICZKEN SIS. Materiál dveří je jehličnaté dřevo a povrchová úprava je provedena světle hnědým fládrem. Rozměry skříně jsou: 0,52x1,23x1,92m.

Restaurátorský průzkum :

Hlavním cílem průzkumu je zjištění současného stavu všech dřevěných částí mobiliáře kostela a všech venkovních a vnitřních dveří a navržení způsobu opravy jednotlivých typů poškození.

Průzkum zahrnuje všechny dřevěné části, kovové prvky jsou předmětem samostatné zprávy.

Problematika zlacených prvků na oltářích a kazatelně byla řešena s odborníkem z licencí MK. Zlato na jednotlivých zlacených prvcích je v dobrém stavu a nepotřebuje výrazný restaurátorský zásah.

Byl zdokumentován současný stav všech dřevěných částí mobiliáře i dveří. Restaurátorský průzkum v první řadě prokázal, že restaurátorský přístup k truhlářské opravě jednotlivých částí mobiliáře i dveří je možný.

Nejzávažnější skutečností průzkumu je zjištění aktivního červotoče v obou **(4)**chórových lavicích, na několika místech **(1)**lavic, u **(2)**zpovědnice v severní lodi, **(3)**na částech zadveří v severní lodi a u vchodu, u **(10)**obětního stolu, ve skřínce na zpěvníky **(11)**, a ve vnitřních **(28)**dveřích z presbytáře do sakristie, kde jsou charakteristické larvální chodbičky s prachovou drtí (červotočinou). U ostatních částí mobiliáře a dveří tyto viditelné znaky poškození nebyly zjištěny. Je možné, že se v místech, která nejsou přístupná, např. pevné desky na usazení **(1)**lavic, pevné desky na usazení **(4)**chórových lavic, zadní části **(11)**oltářů se také objeví napadení červotočem. Před započatím restaurátorských prací, po odvozu do restaurátorských ateliérů, bude potřeba všechny jednotlivé části mobiliáře důkladně prozkoumat a zjistit skutečný stav napadení červotočem Jiná závažná poškození jednotlivých zkoumaných částí nebyla objevena. Jinak je mobiliář kostela ve velmi zachovalém stavu, konstrukčně v pořádku, všechny jednotlivé kusy vykazují podobná poškození, povrchová úprava je zašlá, zašpiněná, místy popraskaná, lakování ztmavlé, četné jsou oděrky dřeva a laku, některé výplně jsou podélně prasklé, část profilových lišt je uvolněná. Chybí dvě část výplně s řezbami u jedné z **(1)**lavic v hlavní lodi. Podobně chybějící části řezeb nebo jiných částí nebyly zjištěny. U všech vstupních dveří je stav podobný. Zvenku jsou dveře v celé ploše oplechované, je

předpoklad, že zakryté dřevo bude v pořádku. Vnitřní desky dveří jsou v místech spojení jednotlivých fošen v celé délce rozvolněné a samotné fošny jsou na několika místech podélně prasklé. Povrchová úprava vnitřku dveří fládrováním je zašlá, zašedlá, místy popraskaná a mechanicky poškozená. Kresba fládrů je místy dobře znatelná, na většině míst se ale ztrácí. Všechny vnitřní dveře v hlavní lodi i na ochozech jsou také v podobném stavu. Jsou konstrukčně v pořádku, povrchová úprava je zašlá, zašpiněná, místy popraskaná a zkrabatělá, lakování ztmavlé, četné jsou oděrky dřeva a laku, některé výplně jsou podélně prasklé, část profilových lišt je uvolněná.

Celkově jsou všechny dřevěné prvky v kostele dobře zachovalé a po odborném restaurování budou sloužit dobře svému účelu.

Navrhovaný restaurátorský postup:

Restaurátorský zásah vychází ze zkušeností s restaurováním podobných mobiliářů a dveří.

Restaurátorským zásahem má být všem částím vrácena jejich estetická i užitná hodnota.

Restaurováním mobiliáře a dveří bude značně prodloužena životnost dochovaných památek.

Nejprve se provede fotodokumentace současného stavu. Jednotlivé části mobiliáře a dveří budou opravovány postupně po odvezení k restaurování. Následně po odvezení jednotlivých prvků do restaurátorského ateliéru a po zahájení prací bude proveden doplňující průzkum podle požadavků NPÚ, při kterém bude zkontrolováno množství a rozsah poškození jednotlivých prvků. Při prohlídce lze ověřit, zda se jednotlivá poškození výrazně neliší od poznatků získaných při průzkumu na místě a zda jejich oprava tedy nebude vyžadovat jiná řešení než dosud navrhovaná. Na kontrolním dnu /za účasti všech zainteresovaných stran/ budou prezentovány výsledky doplňujícího průzkumu. Na základě schválených výsledků a po dohodě s odbornými pověřenými pracovníky NPÚ příslušného územního pracoviště bude upřesněn rozsah restaurátorských prací, zejména rozsah výměn nutných k plné funkčnosti repasovaných truhlářských prvků.

Nejprve bude nutné začít s odstraněním aktivního červotoče ze všech míst kde se červotoč objeví..

Nejúčinnější metoda likvidace červotoče je nechat ho projít ionizujícím gama zářením, jehož zdrojem je radioaktivní izotop kobaltu. Toto ozáření se provádí v ozařovacím pracovišti Středočeského muzea v Roztokách u Prahy. Po provedeném ozáření a po vyndání z komory by ošetřený mobiliář měl být napuštěn přípravkem, který zabráni v budoucnu novému napadení červotočem. V případě nemožnosti ozáření napadených částí mobiliáře z důvodů malé ozařovací místnosti, se musí přistoupit k důkladnému napouštění napadených míst larválních chodbiček lavič likvidačním přípravkem Lignofix I-Profi. Je nutno dostat do všech jednotlivých chodbiček tento přípravek, nejlépe pomocí injekční stříkačky.

Postup restaurování jednotlivých kusů mobiliáře ve všech prostorech by měl, vzhledem ke stejnému stupni poškození, probíhat stejně. Nejprve se vyspraví všechna mechanická poškození na hranách, v ploše, na profilových lištách, na řezbách, buď novým dubovým masivem nebo tmelením. Podélně prasklé kazetové výplně se vyspraví dubovými kónickými lištami, uvolněné profilové lišty se nově přiklíží. Doplní se chybějící výplně s profilováním a řezbami u jedné (1) lavice v hlavní lodi dle stávajících zachovalých podobných výplní. Vzhledem k současnému stavu povrchové úpravy většiny mobiliáře, úprava je celkově zašlá, zašpiněná, místy popraskaná, bude třeba původní povrch zcela odstranit v místech kde povrchová úprava z větší části chybí, především ve spodních částech mobiliářů. Na ostatních místech, kde je původní povrchová úprava zachovalá, je možné povrchovou úpravu zachovat. Jedná se především o všechny tři oltáře, vrchní části chórových lavic s řezbami, vrchní části zádveří s vitrážemi. Tam kde je potřeba odstranit původní povrchovou úpravu se

poškozená povrchová úprava odstraní mechanicky, za pomoci různě velkých a různě profilovaných ocelových cidlin a pomocí broušením brusným papírem. Místa původní povrchové úpravy, kterou lze zachovat, která je jen zašpiněná, se od špíny očistí částečně mechanicky pomocí jemných drátků a částečně pomocí zředěné čpavkové vody nebo lihem. Stejný postup restaurátorské práce se provede i u všech vnitřních dveří v hlavní lodi i na ochozech Zrestaurovaný a očištěný mobiliář a všechny dveře se barevně sjednotí a nově povrchově upraví. Vhodná nová povrchová úprava je možná napouštěcím OSMO Dekoračním voskem, tato úprava je odolnější a lépe se udržuje i obnovuje. Závěrečná povrchová úprava se bude realizováno na základě předvedení referenčních vzorků o dostatečné velikosti. Vzorky budou schváleny zástupcem NPÚ a investorem. Tento postup i další postupy restaurátorské práce se budou konzultovat s pověřeným pracovníkem NPÚ v Pardubicích. Ponechaná povrchově narušená dřevní hmota bude zpevněna akrylátovou pryskyřicí Solakrylem. Před provedením závěrečné povrchové úpravy se zrestaurovaný mobiliář i všechny vnitřní i vnější dveře chemicky ošetří proti dřevokazným houbám, hmyzu a plísním likvidačním prostředkem z řady Lignofix I-Profi. U venkovních dveří bude potřeba vyspravit vnitřní desky dveří v místech spojení jednotlivých fošen v celé délce vložením kónických špán. Stejně se bude postupovat i u několika prasklých samotných fošen vnitřních desek. Povrchová úprava vnitřku dveří fládrováním je zašlá, zašedlá, místy popraskaná a mechanicky poškozená. Kresba fládrů je místy dobře znatelná, na většině míst se ale ztrácí, bude proto nutno původní fládrování odstranit a vytvořit nový fládr. Proto navrhuji odstranění všech vrstev poškozených nátěrů horkovzdušnými pistolemi a pomocí profilovaných škrabek s následným chemickým dočištěním. Poté se vnitřní desky nově náfládrují při zachování stejné barevnosti a struktury původního fládrování. Závěrečná povrchová úprava fládrováním se bude realizováno na základě předvedení referenčních vzorků o dostatečné velikosti. Vzorky budou schváleny zástupcem NPÚ a investorem. Stejný postup se zvolí i dvou fládrovaných skříní, skříně na zpěvníky(11) a u skříně na knihy(47). Skříně se nově přefládrují při zachování stejné barevnosti a struktury původního fládrů. K provedené restaurátorské práci se nakonec vypracuje restaurátorská zpráva s fotodokumentací.

Restaurátorský průzkum provedl a restaurátorský záměr vypracoval restaurátor Jiří Věneček,
Jiráskova 10, 570 01, Litomyšl

V Litomyšli: 25.2. 2016

Jiří Věneček

(1) Lavice

Sestavy lavic v hlavní lodi

(1) Lavice

Samostatná lavice u zadní stěny jižní lodi

Sestava lavic v jižní lodi

Sestava lavic v severní lodi

(2)zpovědnice

(3)zádveří

3) Zádveří

(4) Chórové lavice

4) Chórové lavice

Místa nálezu aktivního červotoče na chórových lavicích

(4)Chórové lavice

(4) Chórové lavice

Místa nálezu aktivního červotoče na chórových lavicích

(5) Obětní stůl

(6)Zábradlí

(7)Čtecí pultík

(8) Čalouněné křeslo a dvě taburetky v prostoru presbytáře

(11)Skříň na zpěvníky

(14)Kazetové podlahy

Kazetová podlaha před (10)hlavním oltářem

(14)Kazetové podlahy

Kazetová podlaha před (13)bočním oltářem s obrazem P.Marie

Kazetová podlaha před (12)bočním oltářem s obrazem sv.Josefa

(15)Šatní skříň sakristii

(16)Šatní skříň v sakristii

(17)Skříň v sakristii

(18) Dlouhý stůl v sakristii

(19)Zadní dveře od kazatelny

(21)Klekátko

(22)Podstavec

(23)Podstavec

(26)Hlavní vchodové dveře

Pohled na původní fládr dveří

(27a+27b)Boční vchodové dveře

Pohled na původní fládr dveří

(28)Boční vchodové dveře

Pohled na původní fládr dveří

(29) Vnitřní dveře v prostoru zádveří u hlavního vchodu

(30) **Vnitřní dveře** jsou v prostoru presbytáře vedle chórových lavic

(31)Vnitřní dveře v prostoru presbytáře vedle chórových lavic vedoucí do sakristie

Místa nálezu aktivního červotoče na vnitřních dveřích

(32) Vstupní dveře na věž

Pohled na původní fládr dveří

(33) Dveře vedoucí ze schodiště na severní ochoz

(34) Dveře vedoucí z velkého severního ochozu na malý severní ochoz

(35)Dveře vedoucí na malém severním ochozu do vedlejší místnosti

(36)dveře u varhan

(37)dveře u varhan

(38)Dveře vedoucí na jižní ochoz

(40)Dveře na malém jižním ochozu

(39)Dveře vedoucí z velkého jižního ochozu na malý jižní ochoz

(41)Zábradlí na ochozu před varhany

(42a+42b) Vchodové dveře pod schodištěm

(43a+43b) Dveře do komor na schodišti

(44)Dveře vstup na věž

(45) Volné dveře u zvonu

(46) Vstupní dveře na ochoz věže

(47) Skříň na knihy na jižní oratorii

Nástavec nad skříň na knihy

Rozpočet: RESTAUROVÁNÍ DŘEVĚNÝCH PRVKŮ- Kostel Sv. Jakuba Polička

	označení	Cena/ 1ks	Ks	celkem
Sestava lavic v hlavní lodi 3,9x3,8x1,15m	1		2	
Sestava lavic v hlavní lodi 3,9x6,6x1,15m	1		2	
Sestava lavic v hlavní lodi 1,2x2,9x1,15m	1		2	
Sestava lavic v severní lodi 3,3x1,73x1,15m	1		1	
Sestava lavic v jižní lodi 5,45x2,9x1,15m	1		1	
Samostatné lavice u zadních stěn jižní a severní lodi 2,82x0,82x 1,35m	1		2	
Zpovědnice 2,8x2,6x1,05m	2		2	
Zádveří u hlavního vchodu 5,3x5,9m	3		1	
Zádveří v bočních lodích 5,3x5,3m	3		2	
Chorové lavice 5,0x2,2x2,7m	4		2	
Obětní stůl 2,0x1,0x1,0m	5		1	
Zábradlí 3,95x0,77x0,28m	6		2	
Čtecí pultík 1,27x0,65m	7		1	
Čalouněné křeslo 0,9x0,65x2,18m	8		1	
Taburetky 0,5x0,4x0,5m	8		2	
Skříň na zpěvníky 0,5x0,8x1,75m	11		1	
Kazetová podlaha hlavní oltář 3,95x0,92m	14		1	
Kazetové podlahy boční oltáře 2,27x1,1m	14		2	
Šatní skříň 4,4x2,5x0,8m	15		1	
Šatní skříň 2,3x2,1x0,5m	16		1	
Skříň 2,2x0,95x0,8m	17		1	
Dlouhý stůl 4,8x2,45x0,9m	18		1	
Zadní dveře od kazatelny 0,9x2,2m	19		1	
Klekátko 0,9x0,8x0,7m	21		1	
Podstavec 1,56x0,62x0,46m	22		1	
Podstavec 0,85x0,5x0,4m	23		1	
Hlavní vchodové dveře 3,15x2,02m	26		1	
Boční dveře 4,5x2,05m	27a+27b		2	
Boční dveře 3,6x1,62m	28		1	
Vnitřní dveře 3,4x1,42m	29a+29b		2	
Vnitřní dveře 3,2x1,38m	30		1	
Vnitřní dveře 3,2x1,34m	31		1	
Vstupní dveře na věž 4,3x1,7m	32		1	
Dveře na severní ochoz 2,25x1,7m	33		1	
Dveře na malý severní ochoz 2,25x1,7m	34		1	
Dveře do vedlejší místnosti 2,1x1,2m	35		1	
Dveře u varhan 2,13x0,78m	36		1	
Dveře u varhan 1,82x0,78m	37		1	
Dveře na jižní ochoz 2,25x1,7m	38		1	
Dveře na malý jižní ochoz 2,25x1,7m	39		1	
Dveře do vedlejší místnosti 2,1x1,2m	40		1	
Zábradlí před varhany 9,5x0,6x0,5m	41		1	
Vchodové dveře pod schodišti 2,02x0,9m	42+42b		2	
Dveře do komor na schodišti 1,95x0,85m	43a+43b		2	
Dveře vstup na věž 1,05x2,05m	44		1	
Volné dveř u zvonu 1,0x2,0m	45		1	
Vstupní dveře na ochoz věže 0,85x2,4m	46		1	
Skříň na knihy 0,52x1,32x1,92m	47		1	
Demontáže, montáže a doprava	soubor		1	
Zhotovení restaurátorské dokumentace - 3x tisk, 1x CD	soubor		1	
Součet bez DPH				

DPH

Celkem včetně DPH